

DEMİRYOLU ALTYAPI ERİŞİM VE KAPASİTE TAHSİS YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; serbest, adil, şeffaf ve sürdürülebilir bir rekabet ortamında ulusal demiryolu altyapı ağına erişimin sağlanması amacıyla demiryolu altyapı erişim ücretlerinin belirlenmesi ve demiryolu altyapı kapasitesinin tahsisi ile ilgili olarak uygulanacak usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik hükümleri;

a) Demiryolu altyapı erişim ücretlerinin belirlenmesine dair usulleri ve demiryolu altyapı kapasitesinin tahsisi ile ulusal demiryolu altyapı ağına verilen hizmetler ile ulusal demiryolu altyapı ağına bağlı olmayan ancak ikinci bir demiryolu tren işletmecisi tarafından altyapı kapasite tahsisi talep edilmesi halinde söz konusu demiryolu altyapısında verilen hizmetleri kapsar.

b) Ulusal demiryolu altyapı ağına bağlı olmayan demiryolu altyapısında verilen şehir içi ve banliyö hizmetleri ile ulusal demiryolu altyapı ağı kullanılmadan sadece ilgili demiryolu altyapısı sahibinin kendi faaliyet ve iştiğal alanı için yük taşımacılığında kullanılan demiryolu altyapısını kapsamaz.

Dayanak

MADDE 3 – (Değişik:RG-15/1/2019-30656 Mükerrer)

(1) Bu Yönetmelik; 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 478 inci maddesinin birinci fıkrasının (a), (ğ), (k) bentleri ile 26/9/2011 tarihli ve 655 sayılı Ulaştırma ve Altyapı Alanına İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 28 inci maddesi ve 24/4/2013 tarihli ve 6461 sayılı Türkiye Demiryolu Ulaştırmasının Serbestleştirilmesi Hakkında Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi, 2 nci maddesi ve 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (b) ve (c) bentlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

a) Alternatif güzergâh: Demiryolu tren işletmecisiyle ilgili olarak yük ve yolcu hizmetinde kullanılan bir güzergâh için ikame edilebilirliği olan söz konusu güzergah ile aynı kalkış ve varış noktası arasında başka bir güzergâhı,

b) Altyapı erişim ücret tarifesi: Demiryolu altyapı işletmecilerinin demiryolu taşımacılık hizmetinin sunulması karşılığında demiryolu tren işletmecilerinden alacağı altyapı erişim ücretlerini içeren cetveli,

c) Altyapı kapasite tahsisi: Bir demiryolu altyapı işletmecisi tarafından bir erişim sözleşmesiyle belirli bir süre için, belirli bir demiryolu altyapı kapasitesinin bir demiryolu tren işletmecisinin kullanımına verilmesini,

ç) (Değişik:RG-15/1/2019-30656 Mükerrer) Bakan: Ulaştırma ve Altyapı Bakanını,

d) (Değişik:RG-15/1/2019-30656 Mükerrer) Bakanlık: Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığını,

e) Banliyö hizmetleri: Ulusal demiryolu altyapı ağına bağlı olan bir şehir merkezi veya şehirleşmiş bölge, il ve civar bölgeleri arasında metro, hafif raylı ve benzeri sistemleri güvenli bir şekilde işleterek yolcu taşımacılığı hizmeti sunan kamu tüzel kişilerinin ve şirketlerin verdiği hizmetleri,

f) Barınma hatları: Demiryolu çeken ve çekilen araçlarının iki görev arasında geçici olarak park yapması için demiryolu altyapı işletmecileri tarafından belirlenmiş hatları,

g) Çerçeve anlaşması: Bir demiryolu tren işletmecisi ile bir demiryolu altyapı işletmecisi arasında kamu hukuku veya özel hukuk uyarınca akdedilen, akit tarafların hak ve yükümlülüklerini, bir şebeke bildiriminde belirtilen tahsis döneminden daha uzun bir dönem boyunca uygulanacak ücretleri belirleyen ve hukuki bağlayıcılığı bulunan anlaşmayı,

ğ) Demiryolu altyapısı: Demiryolunu oluşturan zemin, balast, travers ve ray ile elektrifikasyon, sinyalizasyon ve haberleşme tesisleriyle bunların tamamlayıcısı her türlü sanat yapısı, tesis, gar ve istasyonları, lojistik ve yük merkezleri ve bunların eklentileri ile iltisak hatlarını,

h) Demiryolu altyapı işletmecileri: Tasarrufundaki demiryolu altyapısını güvenli bir şekilde işletmek ve demiryolu tren işletmecilerinin hizmetine sunmak hususunda Bakanlıkça yetkilendirilmiş kamu tüzel kişilerini ve şirketleri,⁽¹⁾

ı) Demiryolu altyapı kapasitesi: Belirli bir zaman aralığında ve belirli bir hat kesiminde trafik ve hattın altyapı nitelikleri yönünden işletilebilecek azami tren sayısını,

i) Demiryolu tren işletmecileri: Ulusal demiryolu altyapı ağı üzerinde yük ve/veya yolcu taşımacılığı yapmak üzere Bakanlık tarafından yetkilendirilmiş kamu tüzel kişilerini ve şirketleri,

j) Emniyet belgesi: Demiryolu ulaştırma hizmetlerinin tüm süreçlerinin emniyetli bir şekilde yönetildiğini gösteren, demiryolu tren ve şehir içi raylı toplu taşıma işletmecisinin Emniyet Yönetim Sistemi kurduğunu ve ilgili emniyet standartları ve kurallarına uyum gösterebildiğini kanıtlayan ve Bakanlık tarafından bu işletmecilere verilen belgeyi,

k) Emniyet yönetim sistemi: Demiryolu altyapı ve tren işletmecilerinin emniyetli çalışmasını sağlayacak, tehlikelerin ve kazaların azaltılmasına, risklerin düşürülmesine yönelik önlemlerin sistematik olarak belirlenmesi ve buna göre kuralların, talimatların, süreçlerin oluşturulmasını ve bunların devamlı takip edilerek gerektiğinde revize edilebilmesini sağlayan ve ilgili ulusal mevzuata uyan organizasyonel yapıyı,

l) Erişim sözleşmesi: Altyapı kapasite tahsis başvurusu olumlu sonuçlanan demiryolu tren işletmecisi ile altyapı kapasite tahsisi yapan demiryolu altyapı işletmecisi arasında yapılan ve şebekeye erişimi sağlayan sözleşmeyi,

m) Eşik değerler: Demiryolu tren işletmecilerinin planlanan ve gerçekleşen tren seferleri, planlanan süreler ve gecikme gibi önemli parametrelerle ilgili performanslarını değerlendirmek üzere demiryolu altyapı işletmecileri tarafından şebeke bildiriminde belirtilen performans planı kapsamındaki performans değerlerini,

n) Hizmet sağlayıcıları: Demiryolu tren işletmecilerine yakıt temini, yükleme/boşaltma, manevra ve benzeri demiryolu altyapı işletmecilerinin vermediği veya veremediği hizmetleri yapmak üzere Bakanlık tarafından yetkilendirilen kamu tüzel kişilerini ve şirketleri,⁽¹⁾

o) Hizmet tesisi: Bu Yönetmeliğin Ek-2 bölüm 1,2,3,4'te belirtilen bir veya daha fazla hizmetin tamamı veya bir kısmının tedarik edilmesine izin veren özellikle düzenlenmiş alan, bina veya ekipman dahil tesisleri,

ö) Kamu hizmeti yükümlülüğü: Belirli bir hat üzerinde herhangi bir demiryolu tren işletmecisinin ticari şartlarda veremediği bir demiryolu yolcu taşımacılığı hizmetinin verilmesini sağlamak amacıyla ve hizmetin süresini, taşımacılık yapılacak hat boyunu, yapılacak tren sefer sayılarını, uygulanacak yolcu taşımacılığı bilet ücretleri ile ödeme usullerini belirleyen bir sözleşmeye dayalı olarak Bakanlığın görevlendirmesi üzerine yerine getirilen demiryolu yolcu taşımacılığı hizmet yükümlülüğünü,

p) Kapasite analiz raporu: Demiryolu altyapısı üzerindeki kapasite isteklerinin yeterince karşılanamaması durumunda, kapasite kısıtlılıklarını belirleyerek sıkışıklığı hafifletmek ve varsa ilave istekleri karşılamak için kısa ve orta vadede alınabilecek önlemler konusunda kapasite analizlerini içeren raporu,

r) Kapasite geliştirme planı: Altyapının bir bölümünün 'sıkışık altyapı' olarak ilan edilmesine yol açan kapasite kısıtlarını hafifletmek amacıyla alınacak önlemlerin uygulanması için yapılan planları,

s) Kaza: Maddi hasar, ölüm, yaralanma gibi zararlı sonuçları olan, istenmeyen, beklenmedik, ani ve kasıtsız bir olay veya olaylar zincirini,

ş) Mücbir sebep: Görevin, taahhüdün ve sorumluluğun yerine getirilmesine engel teşkil edebilecek nitelikte, önüne geçilmesi olanaksız, irade dışı beklenmedik deprem, sel ve benzeri doğal afetler ile yangın ve bunlara benzer olayları,

t) Olay: İstenmeyen, beklenmedik, demiryolu sisteminin işleyişini ve/veya emniyetini etkileyen, kaza tanımı dışında kalan durumları,

u) Orer planı: Belirli bir şebeke veya hat kesiminde bir takvim yılı içinde işletilmesi planlanan trenlerin hareketleriyle ilgili güzergahı, kalkış ve varış zamanlarını, tren sefer sayılarını içeren ve tren çizgilerinden oluşan planı,

ü) Performans raporu: Demiryolu altyapı işletmecilerinin bir önceki orer planı döneminde sunduğu kapasite ve hizmetlerin tüm kriterleriyle kullanım verimliliğini tespit eden raporu,

v) Sıkışık altyapı: Demiryolu altyapı kapasite tahsisi için farklı isteklerin koordinasyonundan sonra söz konusu isteklerin bir bölümünün altyapı kapasite tahsis talebine tam olarak cevap verilememesini,

y) Şebeke: Bir demiryolu altyapı işletmecisinin sahip olduğu ve/veya onun tarafından yönetilen ve ulusal demiryolu altyapı ağı içinde yer alan tüm demiryolu altyapı ağını,

z) Şebeke bildirim: Demiryolu altyapı işletmecileri tarafından hazırlanan, altyapı kapasite tahsis başvurularını mümkün kılmak için ücretlendirme ve kapasite tahsis planlarına yönelik genel kurallar, süreler, prosedürler ve kriterler de dahil olmak üzere gerekli diğer tüm bilgileri ayrıntılarıyla belirleyen ve Bakanlık tarafından onaylanarak yayımlanan bildirim,

aa) Şirket: 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa göre tutulan ticaret siciline kayıtlı şirketi,

bb) Taşımacılık yetki belgesi: Bakanlık tarafından bir işletmeciye verilen ve demiryolu ulaştırma hizmetleri sunabilmek, altyapı ve tren işletebilmek için önkoşulların sağlandığını gösteren belgeyi,

cc) Trans-Avrupa demiryolu taşımacılık şebekesi: Avrupa Birliği Komisyonu tarafından üye ülkelerin demiryolu altyapısının entegrasyonu ve karşılıklı işletilebilirliğini amaçlamak ve bu çerçevede teknik standartlar ve öncelikli ortak çıkar projeleri tespit edilerek, bu projeler için finansman imkanları geliştirilmesini sağlamak ve uyumlu bir Avrupa demiryolu altyapı sistemi oluşturmak için geliştirilen Avrupa demiryolu taşımacılık koridoru ağını,

çç) Tren çizgisi: Belirli bir şebeke üzerinde bir trenin iki yer arasında belirli bir zaman diliminde işletilmesi için tahsis edilebilecek demiryolu altyapı kapasitesini,

dd) Ulusal demiryolu altyapı ağı: Türkiye sınırları içerisinde bulunan il ve ilçe merkezleri ve diğer yerleşim yerleri ile limanlar, hava meydanları, organize sanayi bölgeleri, lojistik ve yük merkezlerini birbirine bağlayan, kamuya veya şirketlere ait bütünsel demiryolu altyapısı ağını,

ee) Ulusal yolcu taşımacılık hizmeti: Tüm vagonların veya tren setinin ülke sınırlarını geçmemeleri koşuluyla yolcu trenleriyle verilen demiryolu ulaştırma hizmetini,

ff) Ulusal yük taşımacılık hizmeti: Trenine eklenti yapılabilen ve/veya treni bölünebilen, tüm vagonların ülke sınırlarını geçmemeleri koşuluyla farklı bölümlerin farklı hareket ve varış noktaları olabilen, yük trenleriyle verilen demiryolu ulaştırma hizmetini,

gg) Uluslararası yolcu taşımacılık hizmeti: Trenin tüm vagonlarının veya setin Türkiye sınırlarını en az bir kez geçtiği, farklı vagonların farklı hareket ve varış noktaları olabilen demiryolu ulaştırma hizmetini,

ğğ) Uluslararası yük taşımacılık hizmeti: Trenin tüm vagonlarının Türkiye sınırlarını en az bir kez geçtiği, trenine eklenti yapılabilen ve/veya treni bölünebilen, farklı vagonların farklı hareket ve varış noktaları olabilen demiryolu ulaştırma hizmetini,

ifade eder.

(2) Birinci fıkrada yer almayan terimler için 6461 sayılı Türkiye Demiryolu Ulaştırmasının Serbestleştirilmesi Hakkında Kanundaki tanımlar esas alınır.

İKİNCİ BÖLÜM

Altyapı Tahsisi ve Ücretlendirmesi Koşulları

Genel Şartlar ve Şebeke Bildirimi

Genel şartlar

MADDE 5 – (1) Geçerli bir taşımacılık yetki belgesi almış olan demiryolu tren işletmecilerinin altyapı kapasite tahsisi için başvuru yapmadan önce ilgili ulusal mevzuat kapsamında tanımlanan bir emniyet yönetim sistemini kurması ve Bakanlıktan emniyet belgesi alması zorunludur.

(2) Ücretlendirme ve altyapı kapasite tahsisi planları tüm işletmecilere eşit ve ayrımcı olmayan erişim hakkı tanımalıdır. Bu kurala aykırılık olduğunun iddia edilmesi halinde, ihtilafların çözümüne yönelik Bakanlık karar alır.

(3) Demiryolu altyapısının ayrımcı olmayan adil ve şeffaf kullanımı ile ilgili mevzuatın uygulanma denetimini Bakanlık yapar.

(4) Demiryolu altyapı işletmecileri, birden fazla altyapı şebekesinden geçen uluslararası yük ve yolcu taşımacılık hizmetlerinin verimli yürütülmesini sağlamak için diğer demiryolu altyapı işletmecileri ile işbirliği yapar.

(5) Demiryolu altyapı işletmecileri, demiryolu taşımacılığında ulusal demiryolu altyapı ağının etkin kullanımını ve rekabet ortamının oluşmasını sağlarlar. Bu amaçla diğer demiryolu altyapı işletmecileri ile işbirliği ve ortak faaliyetler tesis edilebilir. Herhangi bir işbirliği veya ortak faaliyetler bu Yönetmelikte belirlenen kurallara bağlı kalınarak yürütülür.

(6) Demiryolu altyapı işletmecileri uygulanmakta olan altyapı erişim ücret tarifesinin, kendi şebekelerinin tümü üzerinde aynı ilkelere dayalı olmasını sağlarlar.

(7) Bu maddenin uygulanmasında ikili anlaşmalar, uluslararası sözleşmeler ve 7/12/1994 tarihli ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun hükümleri saklıdır.

Şebeke bildirim

MADDE 6 – (1) Demiryolu tren işletmecilerinin serbest, adil, şeffaf ve sürdürülebilir bir rekabet ortamında demiryolu altyapısına erişimlerini sağlamak ve erişim haklarını kullanabilmelerine imkân vermek için gerekli tüm bilgiler demiryolu altyapı işletmecileri tarafından hazırlanarak yıllık şebeke bildiriminde yayımlanır.

(2) Şebeke bildirim Ek-1'de yer alan formata uygun olarak hazırlanır ve her yıl altyapı kapasite tahsis talepleri için son başvuru tarihinden en az dört ay önce yayımlanır. Yayımlanma tarihinden en az 30 gün önce Bakanlık onayına gönderilir.

(3) Şebeke bildirim, geçerlilik süresini kapsayacak şekilde ve en az bir yıl uygulanmak üzere yayımlanır.

(4) Şebeke bildirim, demiryolu tren işletmecilerinin erişebilecekleri demiryolu altyapı ağının teknik özelliklerini ortaya koyar.

(5) Demiryolu altyapı işletmecileri şebeke bildirimini internet ortamında yayımlamak zorundadır.

(6) Şebeke bildirim güncel halde bulundurulur ve gerektiğinde değişiklik yapılır. Güncellenen şebeke bildirim Bakanlığın 15 günlük inceleme ve onayından sonra yayımlanır.

(7) Demiryolu tren işletmecilerince bu Yönetmelikte belirlenen şartlara riayet edilmediği durumlarda, demiryolu altyapı işletmecileri durumu Bakanlığa bildirir. Bakanlık tarafından böyle bir durumun gerçekliğinin belgelenmesi ve demiryolu tren işletmecisinin gerekliliklerini artık yerine getiremeyeceğine kanaat getirilmesi halinde; ilgili mevzuat uyarınca taşımacılık yetki belgesi askıya alınır veya iptal edilir. Taşımacılık yetki belgesi askıya alındığında veya iptal edildiğinde, kullanılacak olan tren çizgilerinin sıkışık altyapıda olması halinde tren çizgileri diğer demiryolu tren işletmecilerine kullandırılır. Askıya alınan süre boyunca, askıya alınma nedeniyle boşalan altyapı kapasitesi bir başka demiryolu tren işletmecisi tarafından kullanılana kadar altyapı erişim ücretlerinin yarısı, taşımacılık yetki belgesine işlem yapılan demiryolu tren işletmecisinden tahsil edilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Ücretlendirme İlkeleri, Sunulacak Hizmetler, Altyapı Erişim Ücretlerinin Belirlenmesi ve Tahsili

Ücretlendirme ilkeleri

MADDE 7 – (1) Demiryolu altyapı işletmecileri şebekenin benzer bir parçasında aynı nitelikteki hizmetleri gerçekleştiren farklı demiryolu tren işletmecileri için eşdeğer, ayrımcı olmayan bir ücret tarifesini uygular ve uygulanan ücretlerin şebeke bildiriminde belirtilen kurallara uygun olmasını sağlarlar. Ücretlendirme sistemi, demiryolu tren işletmecilerinin verim artışlarını destekleyecek şekilde düzenlenir. Şebeke bildirim yayımlandıktan sonra, dönemi içinde ücret artırımı ve indirimi yapılamaz.

(2) Ek-2.1'de açıklanan asgari erişim paketindeki hizmetler ve Ek-2.2'de belirtilen hizmet tesislerine erişim için istenecek ücretler, bakım-onarım dahil altyapı işletme giderleri ve diğer ulaştırma türleri dikkate alınarak belirlenir.

(3) Altyapı erişim ücreti altyapının sıkışık olduğu dönemlerde kapasite azlığını yansıtan ilave bir ücret içerebilir.

(4) Ek-2.1'de açıklanan asgari erişim paketindeki hizmetler erişim ücreti içerisinde yer alır.

(5) Ek-2.2, Ek-2.3 ve Ek-2.4'de belirtilen hizmetler için alınacak ücretler, altyapı erişim ücreti kapsamına girmez. Söz konusu hizmetlere ilişkin ücretler ayrıca belirlenir ve tahsil edilir. Ücretlendirme, fiili kullanım miktarı üzerinden yapılır.

(6) Demiryolu altyapı işletmecileri, demiryolu tren işletmecileri tarafından kendilerine sağlanan bilgilerin ticari gizliliğine riayet eder. Demiryolu tren işletmecileri, demiryolu altyapı işletmecilerinden diğer tren işletmecileri ile ilgili bilgileri talep edemez.

(7) Bakanlık, bu Yönetmelik kapsamındaki faaliyetlerle ilgili piyasadaki ücretlerin; ülke ekonomisi ve/veya kamu yararı aleyhine sonuç vermesi ve/veya aşırı ücret uygulanması ve/veya rekabet ortamının bozulması hallerinde ve gerektiğinde söz konusu faaliyetler için belirli bir süreyle sınırlı taban ve/veya tavan ücret tarifesi uygulaması getirir.

(8) Demiryolu altyapı işletmecileri, altyapıyı ve trenleri kategorilere ayırarak altyapı erişim ücretlerini şebeke bildiriminde belirterek farklılaştırabilir.

(9) Bakanlık, altyapı erişim ücretiyle ilgili tüm bilgileri demiryolu altyapı işletmecilerinden talep edebilir.

Sunulacak hizmetler

MADDE 8 – (1) Demiryolu tren işletmecileri, Ek-2.1 ve Ek-2.2'de açıklanan hizmet tesisleri için ayrımcı olmayan bir asgari erişim paketi ve hizmet tesislerine erişim hakkına sahip olurlar.

(2) Demiryolu altyapı işletmecileri, talep sahibi demiryolu tren işletmecileri için Ek-2.2'de belirtilen hizmetleri şeffaf ve adil bir rekabet ortamında yerine getirir. 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanununun 6 ncı maddesi hükümleri saklı olmak üzere; demiryolu tren işletmecilerinin Ek-2.2'de belirtilen hizmetleri alternatif hizmet sağlayıcılardan temin imkanı bulması halinde, demiryolu altyapı işletmecileri bu hizmetleri vermeyi reddetme kararı alabilir. Demiryolu altyapı işletmecileri aynı zamanda bu hizmetlerin varsa ilgili alternatif hizmet sağlayıcıları tarafından temin edilmesini engelleyemezler. Reddetme kararı yazılı olarak bildirilir.

(3) Demiryolu altyapı işletmecileri Ek-2.3'te belirtilen ek hizmetleri sağlayabiliyorsa, demiryolu tren işletmecisinin talebi üzerine bu hizmetleri vermek zorundadır.

(4) Demiryolu tren işletmecileri, Ek-2.4'te belirtilen diğer yardımcı hizmetleri, demiryolu altyapı işletmecileri veya diğer hizmet sağlayıcılardan talep edebilirler. Demiryolu altyapı işletmecileri bu hizmetleri temin etmekle yükümlü değildirler.

Altyapı erişim ücretlerinin belirlenmesi ve tahsili

MADDE 9 – (1) Altyapı kullanım ücreti ve tahsili, bu Yönetmelikte belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yayımlanacak şebeke bildiriminde belirlenir. Şebeke bildirimini Bakanlık onayına tabidir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Performans Değerlendirme, Kapasite Hakları ve Tahsisli

Kapasitenin Kullanılmaması

Performans değerlendirme

MADDE 10 – (1) Demiryolu altyapı erişim ücretlendirme sistemi, performans değerlendirme kuralları aracılığıyla demiryolu tren ve altyapı işletmecilerini demiryolu altyapı ağının performansını artırmaya teşvik eder. Performans değerlendirme kuralları, şebeke işletimini aksatan eylemler için idari yaptırımlar ve aksamadan zarar gören işletmeler için tazminat içerir. Performans değerlendirme kuralları, demiryolu altyapı ve tren işletmecilerinin görüşleri de alınarak Bakanlık tarafından yayımlanır.

(2) Kapasite performans raporu, her yıl sonunda demiryolu altyapı işletmecileri ve Bakanlık tarafından ortak olarak hazırlanır ve yayımlanır.

(3) Performansı ölçmeye yönelik yöntemin temel ilkeleri şebekenin tamamı için geçerlidir.

(4) Demiryolu altyapı işletmecileri tarafından, altyapı kapasite tahsisi ve kapasite kullanım oranlarını gösteren orer planı yazılım programına bir arayüz oluşturularak, programa Bakanlığın sürekli erişimi sağlanır. Bakanlık bu arayüz ile kapasitenin şeffaf, etkin ve adil rekabet koşullarına uygun olarak tahsis edilip edilmediğine ilişkin her türlü denetim ve kontrolü yapma yetkisine sahiptir.

Kapasite hakları

MADDE 11 – (1) Altyapı kapasite tahsisi için başvurular, altyapı kapasitesini kullanmak isteyen demiryolu tren işletmecileri tarafından yapılır.

(2) Bir demiryolu tren işletmecisine tahsis edilmiş altyapı kapasitesi, demiryolu altyapı işletmecileri tarafından diğer demiryolu tren işletmecilerine kullanılamaz.

(3) Tahsis edilmiş altyapı kapasitesinin herhangi bir şekilde demiryolu tren işletmecileri arasında alımı, satımı, kiralanması veya başka bir yolla devri yapılamaz. Bu kurala aykırı olarak yapıldığı tespit edilen her tren seferi için, demiryolu altyapı ve tren işletmecilerine ayrı ayrı olmak üzere **(Değişik ibare:RG-15/1/2019-30656 Mükerrer) 655 sayılı Ulaştırma ve Altyapı Alanına İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 28 inci maddesi çerçevesinde Demiryolu Düzenleme Genel Müdürü veya yetkilendirdiği personel tarafından 25.000 (yirmibeşbin) Türk Lirası idari para cezası karar tutanağı düzenlenir.**

(4) Demiryolu tren işletmecisine tren çizgisi şeklindeki belirli altyapı kapasitesini kullanma hakkı en fazla bir orer planı dönemi için verilir.

(5) Bir orer planı döneminden daha uzun bir dönem boyunca ilgili demiryolu altyapısı üzerinde kapasite kullanımı için, demiryolu altyapı işletmecileri ile demiryolu tren işletmecileri arasında bir çerçeve anlaşması yapılır.

(6) Demiryolu altyapı işletmecileri, demiryolu tren işletmecilerinden faaliyet seviyesiyle orantılı bir mali teminat isteyebilir. Bu mali teminatın miktarı şebeke bildiriminde belirtilir.

Tahsisli kapasitenin kullanılmaması

MADDE 12 – (1) Demiryolu tren işletmecilerine tahsis edilen tren çizgilerinin kullanılmaması halinde; demiryolu altyapı işletmecileri tarafından şebeke bildiriminde belirtilen usule göre ücret tahsil edilir.

(2) Demiryolu altyapı işletmecileri, bir demiryolu tren işletmecisine tahsis edilen ve kullanılmayan altyapı kapasitesi hakkında diğer demiryolu tren işletmecilerine gerekli duyuruları en kısa sürede kendisine ait internet sitesinde yayınlar ve söz konusu kapasiteleri diğer demiryolu tren işletmecilerine kullanabilir.

(3) Demiryolu tren işletmecilerine mücbir sebeplere bağlı olarak kullanılamayan tahsisli altyapı kapasitesi için ücret tahsil edilmez.

(4) Demiryolu altyapı işletmecileri mücbir sebeplere veya beklenmedik bir duruma bağlı olarak, demiryolu tren işletmecilerine kullanılamayan tahsisli altyapı kapasitesi için mümkünse alternatif güzergâh önerir. Demiryolu tren işletmecisinin alternatif güzergâh nedeniyle doğan ilave maliyetleri, kusurları oranında demiryolu altyapı işletmecileri ve/veya diğer demiryolu tren işletmecileri tarafından karşılanır.

(5) Demiryolu altyapı işletmecileri veya demiryolu tren işletmecilerinin kusurlarından dolayı beklenmedik bir durum oluşur ve alternatif güzergâh önerilemezse, tahsisli altyapı kapasitesini kullanamayan diğer demiryolu tren işletmecileri, şebeke bildiriminde belirlenen kriterlere göre kusurları oranında demiryolu altyapı işletmecileri ve/veya diğer demiryolu tren işletmecilerinden tazminat alırlar.

(6) Demiryolu altyapı işletmecileri veya demiryolu tren işletmecilerinin kusurlarından dolayı beklenmedik bir durum oluşması halinde, tahsisli altyapı kapasitesini gecikmeli kullanan diğer demiryolu tren işletmecileri ve/veya demiryolu altyapı işletmecileri şebeke bildiriminde birim saat geciktirme başına belirlenen ücreti, kusurları oranında demiryolu altyapı işletmecilerinden ve/veya diğer demiryolu tren işletmecilerinden tazminat olarak alırlar/verirler.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Birden Fazla Altyapı Ağı Üzerindeki Altyapı Kapasite Tahsisi

Birden fazla altyapı ağı üzerindeki altyapı kapasite tahsisi

MADDE 13 – (1) Demiryolu altyapı işletmecileri, kendi tasarruflarındaki altyapı ağının dışında bir demiryolu ağının kullanımını da gerektiren demiryolu taşımacılık faaliyetlerine ilişkin altyapı kapasite tahsisini sağlamak için diğer demiryolu altyapı işletmecileri ile işbirliği yaparlar.

(2) Demiryolu altyapı işletmecileri, Avrupa Birliği'ne yönelik demiryolu taşımacılık faaliyetlerini; Trans-Avrupa demiryolu taşımacılık şebekesi kullanım kuralları çerçevesinde düzenlerler ve bunu sağlamak için uygun olan süreçleri oluştururlar.

(3) Demiryolu altyapı işletmecileri, uluslararası demiryolu taşımacılık faaliyetlerine yönelik altyapı kapasite tahsislerini önceden garanti edilmiş işbirliği kuralları çerçevesinde yapar ve kullanırlar.

(4) Bu madde kapsamında yapılan işbirlikleri, garanti altına alınan altyapı kapasitesi ve bu kapasitenin tahsisi ile ilgili kurallar, demiryolu tren işletmecilerine ve kamuoyuna duyurulur.

ALTINCI BÖLÜM

Çerçeve Anlaşmaları ve Erişim Sözleşmesine İlişkin Hükümler

Çerçeve anlaşmaları ve erişim sözleşmesine ilişkin hükümler

MADDE 14 – (1) Bir çerçeve anlaşması, demiryolu tren işletmecisine bir orer planı dönemini aşan süre için sunulacak altyapı kapasitesinin genel özelliklerini belirtir ancak tren çizgilerini belirlemez. Çerçeve anlaşmaları, anlaşmanın kapsamına giren altyapı üzerinde haksız rekabet ve tekel oluşturacak, diğer demiryolu tren işletmecilerinin veya hizmet sağlayıcılarının kullanımına engel oluşturacak şekilde olamaz.

(2) Çerçeve anlaşmaları bir erişim sözleşmesi ile tamamlanır ve geçerli olur.

(3) Altyapı kapasite tahsisi başvurusu olumlu sonuçlanan demiryolu tren işletmecisi, demiryolu altyapı işletmecisiyle bir erişim sözleşmesi imzalar. Bir erişim sözleşmesinin asgari şartları Ek-3'te yer almakta olup, Ek-3'e uygun bir örnek erişim sözleşmesi taslağı şebeke bildiriminde ekinde yayımlanır. Yapılan erişim sözleşmelerinin bir örneği Bakanlığa gönderilir.

(4) Çerçeve anlaşmaları, demiryolu altyapısının daha etkili kullanılabilmesini sağlamak amacıyla sınırlı olmak üzere sözleşme maddelerinde değişiklik veya kısıtlama yapılmasına izin verir.

(5) Çerçeve anlaşmalarının tek taraflı değiştirilmesi veya iptal edilmesi durumunda idari yaptırım uygulanır. Ancak, bu yaptırımların niteliği ve nicelikleri şebeke bildiriminde belirtilir.

(6) Çerçeve anlaşmaları, azami beş yıllık bir dönemi kapsar ve anlaşma süresinin bitiminden 6 ay önce yenilenebilir.

(7) Ticari gizliliğe sadık kalmak kaydıyla, çerçeve anlaşmalarının genel nitelikleri ilgili tarafların ulaşabileceği şekilde açık erişime sunulur.

(8) Çerçeve anlaşması imzalanmasını müteakip bir örneği Bakanlığa gönderilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Kapasite Tahsis Program Takvimi, Başvuru, Planlama ve Koordinasyon Süreci

Kapasite tahsis program takvimi

MADDE 15 – (1) Demiryolu altyapı işletmecileri altyapı kapasite tahsisini, Ek-4'te belirtilen kriterlere göre hazırlanan kapasite tahsis program takvimine uygun olarak yapar.

(2) Demiryolu altyapı işletmecileri taslak orer planı hakkında istişareye başlamadan önce, uluslararası tren çizgileriyle ilgili olarak diğer demiryolu altyapı işletmecileri ile mutabakat sağlanmaması halinde Bakanlığın görüşü doğrultusunda hareket edilir.

Başvuru

MADDE 16 – (1) Demiryolu tren işletmecileri, demiryolu altyapı işletmecilerine şebeke bildiriminde belirlenmiş kurallar çerçevesinde, kendilerine demiryolu altyapısını kullanma hakkı verilebilmesi için başvuru yaparlar. Başvurudan önce gerekli ön şartların ve yeterliliklerin ilgili mevzuatta açıklandığı üzere sağlanması zorunludur.

(2) Düzenli orer planı ile ilgili başvurular Ek-4'te belirtilen kriterlere göre hazırlanan altyapı kapasite tahsis program takvimine uygun olarak yapılır.

(3) Bir çerçeve anlaşmasına sahip olan demiryolu tren işletmecileri ise bu çerçeve anlaşmasına uygun olarak başvuruda bulunurlar.

(4) Birden fazla şebekeden geçen tren çizgileri için demiryolu tren işletmecisi, demiryolu altyapı işletmecisine başvurarak altyapı kapasite tahsis talebinde bulunabilir. Bu durumda demiryolu altyapı işletmecisi, demiryolu tren işletmecisi adına diğer ilgili demiryolu altyapı işletmecileriyle söz konusu talebi karşılamak üzere iletişime geçer.

Planlama

MADDE 17 – (1) Demiryolu altyapı işletmecileri, birden fazla şebekeden geçen tren çizgileri için yapılan talepler de dahil olmak üzere, kendi altyapısı için aldığı tüm talepleri kapasiteyi en yüksek

düzye de kullanarak karşılamaya çalışır. Ayrıca, uygulanacak kısıtlamalar sebebiyle demiryolu tren işletmecisinin uğrayacağı ekonomik etkilerini de göz önünde bulundurur.

(2) Demiryolu altyapı işletmecileri, planlama ve koordinasyon süreci içinde belirli hizmetler için sadece 19 uncu ve 21 inci maddelere göre öncelik verebilir.

(3) Demiryolu altyapı işletmecileri orer planı taslağı hakkında demiryolu tren işletmecilerine danışır ve görüşlerini sunmak üzere taraflara en az bir ay süre verir. Altyapı kapasite tahsisi talebinde bulunmuş tüm demiryolu tren işletmecileri bu bir aylık süre içinde orer planına ilişkin görüşlerini iletirler. Tüm bu içerik ve süreler şebeke bildiriminde demiryolu altyapı işletmecilerince detaylandırılmak zorundadır.

(4) Demiryolu altyapı işletmecileri, kendisine iletilen herhangi bir sorunu gidermek için uygun tedbirleri alacaktır. Demiryolu altyapı işletmecileri daha önceden tahmin edilen sıkıntılar ve sık karşılaşılan sorunlar için kendi internet sayfasında veya hazırlanacak bir rehberde bu sorunları ve çözüm yollarını açıklar.

Koordinasyon süreci

MADDE 18 – (1) Demiryolu altyapı işletmecileri 17 nci maddeye göre yapılacak planlama sürecinde bir kısıtla karşılaşılması halinde, tüm taleplere mümkün olan en iyi karşılığı veren çözümü taraflar arası koordinasyon yoluyla sağlar.

(2) Koordinasyon gerektiren bir durum ortaya çıktığında, demiryolu altyapı işletmecileri, talep edilen tren çizgisi yerine çözüme yönelik olarak makul sınırlar içinde farklı bir tren çizgisi önerme hakkına sahiptir.

(3) Herhangi bir anlaşmazlık durumunda demiryolu altyapı işletmecileri, demiryolu tren işletmecileri ile istişare yoluyla çözüm elde etmeye çalışır. Bu istişare aşağıdaki bilgilerin makul bir süre içinde ücretsiz ve yazılı veya elektronik formatta açıklanmasına dayandırılacaktır.

- a) Aynı güzergâhlarda diğer demiryolu tren işletmecileri tarafından talep edilen tren çizgileri,
- b) Diğer demiryolu tren işletmecilerine tahsis edilen tren çizgileri ve aynı güzergâhlara ilişkin bekleyen tren çizgisi talepleri,
- c) Diğer demiryolu tren işletmecilerine aynı güzergâhlarda önceki orer planındaki gibi tahsis edilen tren çizgileri,
- ç) İlgili güzergâhlar üzerinde mevcut kalan kapasite,
- d) Altyapı kapasite tahsisi sürecinde kullanılan kriterler.

(4) Demiryolu altyapı işletmecisi tarafından demiryolu tren işletmecisine diğer demiryolu tren işletmecilerinin kimlikleri açıklanmadan sektörel ve/veya bu Yönetmeliğin uygulanmasıyla ilgili hususlarda bilgilendirme yapılır.

(5) Koordinasyon sürecini yöneten ilkeler, şebeke bildiriminde belirlenir. Burada ayrıca uluslararası tren çizgilerini düzenlemedeki zorluklar da yansıtılır ve bu tren çizgilerinde yapılan düzenlemelerin diğer ülkelerdeki demiryolu altyapı işletmecileri üzerindeki etkileri de açıklanır.

(6) Altyapı kapasite tahsis taleplerinin koordinasyon ile çözülemediği durumlarda demiryolu altyapı işletmecileri tüm istekleri karşılamak için alternatif çözümler dahilinde girişimde bulunur.

(7) Bu Yönetmeliğin 27 nci ve 28 inci maddelerinin hükümleri saklı kalmak şartıyla, altyapı kapasitesinin tahsisinde yaşanacak ihtilafların hızla çözülebilmesi için, şebeke bildiriminde açıklanacak süreçlere göre çözüm önerileri oluşturulur. Öneriler, en geç 10 iş günü içinde karara bağlanır. Önerilerin uygun bulunmaması halinde ilgili taraflar Bakanlığa 10 iş günü içerisinde itiraz edebilir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Sıkışık Altyapı, Program Dışı Talepler ve Sınıflandırılmış Altyapı

Sıkışık altyapı

MADDE 19 – (1) İstenen tren çizgilerinin koordinasyonundan ve demiryolu tren işletmecileri ile istişare yapılmasından sonra altyapı kapasitesi taleplerinin yeterince karşılanamaması durumlarında, demiryolu altyapı işletmecileri altyapı kesiminde meydana gelen sıkışıklığı derhal ilan etmek zorundadır. Bu, aynı zamanda yakın gelecekte yetersiz kapasite yaşayabileceği öngörülmüş olan altyapı için de yapılır.

(2) Bir altyapı kesiminin sıkışıklığı ilan edildiğinde ve 23 üncü maddede belirtilen bir kapasite geliştirme planının bulunmadığı takdirde, demiryolu altyapı işletmecileri 22 nci maddede belirtilen bir kapasite analizi yapar.

(3) 7 nci maddenin üçüncü fıkrası uyarınca ilave ücretlere rağmen sıkışık altyapı kapasitesine karşı tatmin edici bir sonuç elde edilemediği durumda, altyapı kapasitesinin tahsisi için demiryolu altyapı işletmecileri şebeke bildiriminde yer alan öncelik sıralamasını uygular.

(4) Demiryolu altyapı işletmecileri tarafından kapasite tahsis edilirken, kamu yararını gözeterek, demiryolu ve kombine yük taşımacılığının gelişimini teşvik edecek şekilde hizmetlere öncelik verilmesini sağlamak için ayrımcı olmayan koşullarda gerekli tüm önlemler alınır.

(5) Öncelik sıralaması; banliyö hizmetleri, uluslararası yolcu taşımacılık hizmetleri, kamu hizmeti yükümlülüğü kapsamındaki yolcu taşımacılık hizmetleri, ulusal yolcu taşımacılık hizmetleri, uluslararası yük taşımacılık hizmetleri, ulusal yük taşımacılık hizmetleri şeklindedir.

(6) Demiryolu altyapı işletmecisi, işletmecilik sırasında beşinci fıkrada yer alan tren sınıfları arasında toplam bekleme sürelerini minimize edecek şekilde uygulama yapar.

(7) Bakanlık öncelik sıralamasını gözetmeksizin sıkışık altyapıda yapılan altyapı kapasite tahsisinin yeniden düzenlemesini isteyebilir.

Program dışı talepler

MADDE 20 – (1) Demiryolu altyapı işletmecileri, program dışı tren çizgisi taleplerine mümkün olduğunca çabuk ve her durumda beş iş günü içinde cevap verir. Mevcut atıl veya fazla kapasite ile ilgili bilgiler, kendi internet sitesinde bu kapasiteyi kullanmak isteyebilecek olan tüm demiryolu tren işletmecilerinin erişimine sunulur.

(2) Demiryolu altyapı işletmecileri program dışı bakım-onarım ihtiyaçları ve program dışı kapasite tahsis taleplerine hızlı cevap verebilmek amacıyla ihtiyaca göre kapasiteden belli bir pay ayırma ve saklama hakkına sahiptirler. Demiryolu altyapı işletmecileri yedek tutulması gereken kullanılabilir hat kapasiteleri için ihtiyaç değerlendirmesi yaparlar.

Sınıflandırılmış altyapı

MADDE 21 – (1) Uygun alternatif güzergâhlar ve/veya aynı güzergâhta farklı zaman dilimi bulunduğu durumlarda demiryolu altyapı işletmecileri, ilgili taraflarla istişareden sonra o güzergâh için günün tamamında veya belirli zaman dilimlerinde izin verdiği ve belirlediği tren sınıflarında kullanılmak üzere altyapı kapasitesi tahsis eder. Bu sınıflandırma oluşturulduğu zaman, demiryolu altyapı işletmecileri altyapı kapasitesi tahsisi yaparken tren güzergâhında izin verilen tren sınıfına öncelik verir. Öncelik sıralamaları ve bu tren sınıflarına göre kodlar şebeke bildiriminde açıklanır. Böyle bir kapasitenin atıl olduğu ve tren dizisinin hat üzerinde işletilebilmesi için gerekli olan teknik özellikleri sağladığı durumlarda, bu altyapının kullanımı önlenmeyecektir.

(2) Tren çizgisi tahsisi talebinde bulunan demiryolu tren işletmecisi her türlü hizmetten faydalanabilecek şekilde sınıflandırılmış altyapı kapasitesi planlama sürecine alınır.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Kapasite Analiz Raporu ve Kapasite Geliştirme Planı

Kapasite analiz raporu

MADDE 22 – (1) Kapasite analiz raporu, demiryolu altyapı işletmecileri tarafından her yılın Aralık ayı sonuna kadar hazırlanır. Bu rapor varsa altyapı kapasite tahsis taleplerinin karşılanmasına engel teşkil eden kısıtlamaları/zayıf noktaları belirler ve karşılanamayan taleplerin de karşılanmasını sağlayacak kısa ve orta vadede alınabilecek tedbirleri, çözüm teklifleri ile hizmetleri yeniden planlamayı, hız değişikliklerini ve altyapı iyileştirmelerini de içerir.

(2) Kapasite analiz raporunun bir örneği Bakanlığa gönderilir.

Kapasite geliştirme planı

MADDE 23 – (1) Demiryolu altyapı işletmecileri, altyapının sıkışık olması durumunda kapasite analiz raporunun tamamlanmasından sonraki altı ay içerisinde bir kapasite geliştirme planı hazırlar.

(2) Kapasite geliştirme planı sıkışık altyapı durumundan etkilenen demiryolu tren işletmecileri ile görüşüldükten sonra hazırlanır.

(3) Kapasite geliştirme planı içerisinde aşağıdaki unsurlar yer alır:

a) Sıkışıklığın sebepleri,

- b) İlgili kısımdaki trafiğin gelecekteki gelişimi ve değişimi hakkında tahminler,
- c) Altyapının geliştirilmesini engelleyen kısıtlamalar,
- ç) Altyapı erişim ücret değişikliklerinin yıllık değişimine ilişkin tahminler de dâhil olmak üzere kapasite geliştirmeye yönelik alternatiflerin ve giderlerin hesaplanması.
- (4) Kapasite geliştirme planına tespit edilen önlem önerilerinin fayda-maliyet analizi ve önlemlerin ne zaman, nasıl uygulanacağını takvimsel olarak açıklaması da eklenir.
- (5) Kapasite geliştirme planı sonuçlandırılmadan önce Bakanlığın görüşü alınır ve sonuçlandırılmış planın bir örneği Bakanlığa gönderilir.
- (6) Demiryolu altyapı işletmecileri, 7 nci maddenin üçüncü fıkrası kapsamına giren ilave ücretin tahsiline aşağıdaki hallerde son verir:
- a) Bir kapasite geliştirme planı üretmemişse,
- b) Kapasite geliştirme planında belirlenen çözüme yönelik işlemler için hiçbir işlem yapılmamış, bu konuda ortaya bir irade konulmamışsa.
- (7) Demiryolu altyapı işletmecileri, Bakanlığın onayını alarak 7 nci maddenin üçüncü fıkrası kapsamına giren ilave ücretin tahsiline aşağıdaki hallerde devam eder:
- a) Kapasite geliştirme planı demiryolu altyapı işletmecilerinin kendi kontrolü dışındaki nedenlerden ötürü gerçekleştirilemiyorsa,
- b) Kapasite geliştirme planında mevcut seçenekler fayda/maliyet analizi sonucu ekonomik veya mali olarak uygulanabilir değilse.

ONUNCU BÖLÜM

Tren Çizgilerinin Kullanımı, Bakım ve Onarım Çalışması İçin Altyapı Kapasitesi ve Trafik Kesintisi Durumunda Özel Önlemler

Tren çizgilerinin kullanımı

MADDE 24 – (1) Demiryolu altyapı işletmecileri, demiryolu tren işletmecilerine tahsis edilen tren çizgilerinin üç aylık süre zarfında şebeke bildiriminde belirtilen eşik değerler altında kullanılması halinde söz konusu tren çizgisinin kullanım hakkını iptal eder. Mücbir sebep halleriyle ilgili hükümler saklıdır.

(2) Demiryolu altyapı işletmecileri, planlama sürecinde şebeke bildiriminde belirlenen koşullarda tren çizgisi tahsis işlemi için o tren çizgilerinin bir önceki yıla ait performans seviyelerini de dikkate alır.

Bakım ve onarım çalışması için altyapı kapasitesi

MADDE 25 – (1) Altyapı bakım ve onarım işlemleri, hat kesimleri ve uygulama takvimi itibariyle ayrıntılı olarak şebeke bildiriminde yayınlanır.

(2) Demiryolu tren işletmecilerinin talep ettiği veya etmeyi planladığı tren çizgilerinde yapılacak hat bakımları için demiryolu altyapı işletmecileri rekabeti engellemeyecek, ayrımcı olmayacak şekilde önlemini alır.

(3) Demiryolu altyapı işletmecileri programlı olmayan altyapı bakım çalışmalarının yapılmasına ihtiyaç duyulması halinde, demiryolu tren işletmecilerini mümkün olduğunca çabuk ve her durumda 24 saat içinde bilgilendirir.

Trafik kesintisi durumunda özel önlemler

MADDE 26 – (1) Tren hareketlerinin teknik bir arıza veya kaza/olay gibi nedenlerle aksaması durumunda, normal işletme şartlarına geri dönmek için demiryolu altyapı işletmecileri gerekli tüm adımları planlı bir şekilde uygulamalıdır. Bu amaçla demiryolu altyapı işletmecileri ciddi kaza veya tren hareketlerinde oluşacak kesinti durumunda haber verilecek çeşitli kuruluşların listelendiği acil eylem planı hazırlar.

(2) Demiryolu altyapı işletmecileri, acil ve çok gerekli hallerde altyapıyı geçici olarak kullanılamaz hale sokan arıza nedeniyle tahsis edilen tren çizgilerini herhangi bir uyarı yapmaksızın geri çekebilir. Demiryolu altyapı işletmecileri, en kısa sürede sistemin onarılıp tekrar normal hale getirilmesini sağlar.

(3) Demiryolu altyapı işletmecisi altyapıyı tekrar en kısa sürede normal duruma geri getirmek üzere gerekli gördüğü takdirde, demiryolu tren işletmecilerinden uygun kaynakların tarifesine göre ücreti mukabil kendi kullanımına hazır hale getirmelerini talep etme hakkına sahiptir.

ONBİRİNCİ BÖLÜM

İtiraz ve Şikâyet Hakkı ile Danışma ve Bilgi İsteme Hakkı

İtiraz ve şikâyet hakkı

MADDE 27 – (1) Bir demiryolu tren işletmecisi kendisine haksız muamele edildiği, ayrımcılığa maruz kaldığı veya başka bir şekilde zarar gördüğü kanaatindeyse Bakanlığa, demiryolu altyapı işletmecisinin kararlarına karşı veya ilişkili demiryolu tren işletmecisiyle ilgili olarak aşağıdaki hususlar çerçevesinde itiraz etme hakkına sahiptir:

- a) Şebeke Bildirimi,
- b) Şebeke Bildirimindeki kriterler ve uygulamaları,
- c) Kapasite tahsis süreci ve sonucu,
- ç) Ücretlendirme şeması ve indirim şablonları,
- d) Ödemesi gereken altyapı ücretlerinin düzeyi,
- e) Serbest erişim ile ilgili düzenlemeler.

(2) Bakanlık, demiryolu altyapı işletmecileri tarafından belirlenen ücretlerin kurallara uygun ve adil olmasını sağlar.

(3) Demiryolu altyapı işletmecileri ve demiryolu tren işletmecileri arasında altyapı erişim ücretlerine yönelik anlaşmazlıklarla ilgili müzakereler, Bakanlık gözetimi altında yapılır. Bakanlık, müzakereler esnasında bu Yönetmelikte belirtilen kural ve ilkelere aykırılık görülmesi halinde Bakanlığın görüşü doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapılır.

(4) Bakanlık, kendisine iletilen herhangi bir şikâyeti değerlendirir ve 30 gün içerisinde ilgili taraflardan bilgi talep ederek görüşmeleri başlatır. Her durumda tüm bilgilerin alınmasını müteakip 6 hafta içerisinde gerekçeli kararını taraflara bildirir.

(5) Bakanlığın itiraz veya şikâyet üzerine verdiği kararlar, tüm taraflar için bağlayıcıdır.

(6) Bir demiryolu tren işletmecisinin altyapı kapasite tahsis talebinin kabulü veya reddedilmesi ile ilgili olarak Bakanlığa başvurması halinde; Bakanlık, demiryolu altyapı işletmecisinin kararını doğrular veya belirlediği yönlendirmelere uygun olarak tadilini ister.

Danışma ve bilgi isteme hakkı

MADDE 28 – (1) Bakanlık, demiryolu piyasası hakkında görüşlerini almak üzere demiryolu tren işletmecileriyle düzenli olarak yılda en az bir defa danışma toplantıları yapar.

(2) Bakanlık ilgili taraflardan, her türlü bilgiyi isteme yetkisine sahip olup talep edilen bilgiler Bakanlığa bir ay içerisinde verilir. Ancak zorunlu hallerde bu süre iki hafta uzatılabilir. 9/10/2003 tarihli ve 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu hükümleri saklı kalmak üzere Bakanlıkça sağlanacak olan bilgiler ise 27 nci maddenin ikinci fıkrası uyarınca demiryolu hizmetlerinde piyasalardaki adil, şeffaf ve sürdürülebilir rekabeti izleme ve sağlama görevi çerçevesinde gerekli tüm verileri içerir. Buna istatistiksel ve piyasa gözlem amaçları için gerekli olan veriler dahildir.

ONİKİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Sorumlu hizmet birimi

MADDE 29 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında Bakanlıkça yerine getirilmesi gereken iş ve işlemler Demiryolu Düzenleme Genel Müdürlüğü tarafından yerine getirilir.

Avrupa Birliği mevzuatına uyum

MADDE 30 – (1) Bu Yönetmeliğin hazırlanmasında, 21/11/2012 tarihli ve 2012/34/AB sayılı Tek Bir Avrupa Demiryolu Alanı Tesis Edilmesine İlişkin Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi dikkate alınarak hazırlanmıştır.

2015 ve 2016 yılı şebeke bildirimleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü 2015 ve 2016 yılına ait şebeke bildirimini bu Yönetmelikte belirtilen süreleri dikkate almadan yapar ve yayımlar.

Yürürlük

MADDE 31 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 32 – (Değişik:RG-15/1/2019-30656 Mükerrer)

(1) Bu Yönetmelik hükümlerini Ulaştırma ve Altyapı Bakanı yürütür.

⁽¹⁾ 03/06/2015 tarihli ve 29375 sayılı Resmi Gazete’de yer alan düzeltme ile bu Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (h) ve (n) bentlerinde yer alan “şirketlerini” ibareleri, “şirketleri” şeklinde düzeltilmiştir.